LEONIDA SECREȚEANU

CNEAZ PESTE FURTUNI

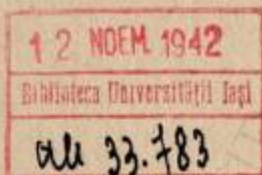
VERSURI

1942

COLECȚIA „UNIVERSUL LITERAR"

LEONIDA SECREȚEANU

CNEAZ PESTE FURTUNI

VERSURI

COLECȚIA „UNIVERSUL LITERAR", BUCUREȘTI
1942

q. 13056

Cartea aceasta am vrut să fie sufletul dur al celor ce au luptat și luptă pentru acel **mereu mai bine** al Neamului și nu o fotografie a luptei.

In Neamul Românesc, nu am văzut și nu vreau să văd altceva decât eroi.

Deaceea închin acest „Cneaz peste furtuni":

Maiorului erou Teodosiu Constantin, din Reg. 32 „Mircea", omorit la Dalnic de acelaș proiectil de brandt care m'a rănit și pe mine, în ziua de 2 Octombrie 1941, intr'un inverșunat și izbutit contraatac al nostru și

tuturor camarazilor mei, ofițeri și soldați, morți și vii, cari și-au făcut datoria față de Patrie și Cruce, în războiul contra bolșevismului.

Cneaz peste furtuni...

Balada neamului unit

Pe destinul — roib sălbatec —
Saltă cneji ca pe jeratec.
Şi spre creasta de agată
Ochii viforelor cată.

Căprior cu dor sub geană
Şi plutire năzdrăvană,
Trece Neamul, dârz şi lesne,
Prin păduri cu spini şi besne.

Infățire idolatră,
Strâmbă lemne, sfarmă piatră.
Și din cremeni mari de vrere
Țâșnesc flăcări de'nviere :

„Iu-hu-hu ! lumină nouă,
Cnejii mei sânt jar și rouă.
Când răsar cu ei pe muche
Zarea toată îngenuche.

Că'n răbdări cât Caraimanul
Mi-am călit pumnul și-aleanul.
Mi-s durerile mai crunte
Ca genunile sub punte.

Trei surori, ce azi mă strigă,
Zac în sânge și'n verigă.
Le-au picat ochii'n năframă,
De când jalnic mă tot cheamă.

Fără zare, fără soare,
Fără chiot pe ogoare,
Fără dragoste de mamă,
Sufletul li se destramă.

Alelei, hoți de răscruce !
Cobor singur de pe cruce :
In al rănii mele clește
Să vă zdrumic rumânește !

Să luptăm azi față'n față
Fiecare c'o sâneață:
Voi: cu pofta stăpânirii,
Eu: cu setea desrobirii

Voi: duhnind de strâmbătate,
Eu: lihnit după dreptate.
Voi: umili în încleștare,
Eu: senin ș'in disperare.

Iu-hu-hu! scot sabia,
Pentru Basarabia!
Inainte, carabină,
Pentru dulcea Bucovină!

Din Apus până la Mare,
Sărăcie, chiot, floare,
Soarele ce încălzește,
Simt ca mine: rumânește!"

Infrățire idolatră,
Strâmbă lemne, sfarmă piatră.
Și din cremeni mari de vrere
Țâșnesc flăcări de'nviere.

Iureşul incătuşaţilor

Iureşul încătuşaţilor

Urlă vijeliile
Şi nemerniciile.
Rănile ni-s crude,
Nimeni nu ne-aude ?

Plaiuri basarabe
Scoase la tarabe.
Bucovina vie
Pusă pe tipsie.

Mișună — puzderie —
Strigoii'n mizerie.
Unde sânt cinstirile
Ce'ntăresc zidirile ?

Neamul se prăvale
In adânc de jale.
Inima-i creștină
Nimeni n'o alină ?

Țipă cucuvelele
Pe toate muncelele.
Lupii stau la pândă.
Preoții'n osândă.

Doamne, Doamne, vezi-ne
Rănile și crezi-ne.
Până când stihiile
Stingu-ne făcliile ?

Sângeră răscrucile,
Se dărâmă crucile.
Isus iar se frânge :
De ce-atâta sânge ?

Hohotesc caftanele
Scărnăvind icoanele.
Dar — privind călcările —
Până când răbdările ?

Până când durerile
Să ne sugă vierile ?
Până când Gomorile
Să ne'nghită zorile ?

Cu răbdarea dacă,
Mult, prea mult se joacă.
Doamne, Doamne, vezi-ne
Iureșul și crezi-ne.

Pentru orice dinte
Avem pumni și flinte.
Pentru'n neam de frunte :
Suflet cât un munte.

Nu ne înspăimântă
Nici o aspră trântă.
Lanțul nu-i mai tare
Ca a noastră zare.

Tremură de frică,
Hoardă bolșevică !
Sfărâmând cătușa
Azi îți rupem gușa !

Uragan sinistru
Trecem peste Nistru.
Și îți dăm adresa :
Balta, Bug, Odesa...

18 Iunie, 1941

Om nou

Om nou

Iată-l :
Fulger de azur și de zăpadă,
Măgură sfințită cu lumină,
Flacără imensă și creștină,
L-au dospit, în noaptea de baladă,
Făt-Frumos, cu sângele cascadă,
Din catran și cremene latină.

Iată-l :
Nu-i mai stă în cale nici un munte !
Nou Adam, cu trăsnet sub pleoape,
A țâșnit din svârcolite ape
Să despice șerpi și hidre crunte :
Să-l sărute stelele pe frunte,
Dumnezeu să-l simtă mai aproape.

Iată-l:
Ancestrale doruri renăscute
Îl hrănesc cu stropi de vijelie.
Cântec pandurеsc de vitejie,
Înroșit sub coastele durute,
Pentru biruinți necunoscute
I-au turnat în oase veșnicie.

Iată-l:
Spadă incrustată cu milenii,
Ridicată vajnic peste vrere,
Scapără destin și priveghere.
Haide, îngenunche pentru denii,
Țară mistuită de vedenii:
Clopotele buciumă 'nviere...

Haide:
A sosit azi clipa să te scuturi
De streine gânduri și ispite.
De ciulini și bozii năpădite
— Fără ale tale sfinte scuturi —
Sângeră sub lovituri de cnuturi
Plaiurile ce ți-au fost răpite.

Plâng în Bucovina pe stindarde
Mândre ctitorii voivodale.
Și-ale Basarabiei tarlale,
Pângărite de-ale stepei hoarde,
Gata stau, să se transforme'n joarde
Pentru mântuirea rasei tale.

Haide :
Sufletul încheagă-l și-l înfige
In a vremii nouă'nfățișare.
Și, în steaua ta încrezătoare,
Spintecă durerea ce te frige.
Și auzi : și munții-au prins să strige
Că un Neam unit în veci nu moare.

Neam al meu, te văd cum, haiducește,
Ca străbunii ce-au creiat istorii,
Urci pe piscul marilor victorii :
Drept, cu pieptul munte, românește,
Omul nou din tine astăzi crește,
Sărutat de crinii sfintei glorii...

Veac mort

Veac mort

De veacuri parcă'n scorburi stau împietriți vultanii.
Ca'n vremuri basarabe, n'a mai țâșnit chemării
Nici un havuz de doruri. Nici sufletul, nici anii
Nu mai scrâșnesc vifornici pe armăsarii zării.

Cutremură-te, Țară, de-atâta nepăsare!
Iși râde Iuda'n barbă și-și mângâie perciunii,
Privind cum ți se fură mănoasele ogoare
Și cum zadarnic țipă în groapa lor străbunii.

Acolo unde Gelu văzu întâi lumina,
Vin vânturile, crunte, pe drumuri lungi de puste.
Din Sighetul lui Dragoș și până la Sulina,
Ne prăpădesc moșiea cumplitele lăcuste.

Cutremură-te, codru, ce veacuri necurmate
Ai fost cămin și frate rumânilor de piatră.
Cutremură-te, vale 'nsetată de dreptate
Ce-ai fost graiului leagăn și datinelor vatră.

...Aveam cândva un suflet — străfulgerat tezaur —
O inimă imensă ca o câmpie scită
Și-un sânge numai fluviu clocotitor de aur
Care curgea năpraznic pentr'un destin și o pită.

Aveam ostași de viscol și cărturari de pară,
Ce 'nspăimântau temute, sălbatece popoare.
Și dragostea de Cruce, de Datină și Țară,
Era cândva mai sfântă ca a nădejdii floare.

Ne naștem astăzi umbre cu sânge de mârțoagă,
Cu plictiseala'n carnea uscată ca o grindă,
Cu fruntea 'ngenunchere, cu inima pârloagă,
Și ochi în cari nu mai privești ca'ntr'o oglindă...

De resemnări ni-i brațul putregăită șipcă...
Cu slova, care sună ca o pârnae spartă,
— Prea fericiți că anii ne'ncântă ca o scripcă —
Cioplim din mucegaiuri mari opere de artă.

Şi'n vreme ce aiurea se svârcolesc titanii,
Ca'n vremuri basarabe, n'a mai țâșnit chemării
Din munții mei vre-un cântec.. Nici sufletul, nici anii
Nu mai scrâșnesc vifornici pe armăsarii zării..

Cutremură-te, Țară, de-atâta nepăsare !
Işi râde Iuda'n barbă şi-şi mângâie perciunii,
Privind cum ți se fură mănoasele ogoare
Şi cum zadarnic țipă în groapa lor străbunii...

1 August 1940.

Cneaz peste furtuni

Cneaz peste furtuni...

Pornesc azi dârz pe drumul cu bolovani și șerpi,
Să'nfrunt piramidale destine de bazalt,
Nainte-mi merg elanuri ca niște sprinteni cerbi,
In urmă'ntreg trecutul: drept, colțuros, înnalt.

Trei mii de generații de cremene-au aprins
In pieptul meu gigantic a vrerii vâlvătae,
Să birui și să nărui ce-a fost de neînvins:
Balauri și ispite, satanice puhoae.

De monștri-apocaliptici și tot ce-a ros și-a frânt
Virtuțile atâtor străluminări străbune.
Cu'n pumn despic pământul și 'nchid ca 'ntr'un mormânt
A îndoielii hidră în noaptea de cărbune.

Privirea-mi iscă fulger și freamătă scântei
Altare de lumină se pleacă frunții mele.
Sub bolți am frânt popoare de draci cu ochi de clei,
In suflet sburdă vulturi și înfloresc lalele.

Voivodal în chiot, împărătesc în mers,
Pun sufletul pe buze și bucium peste zare.
Din patru părți deodată, bătrânul Univers
Răspunde viu chemării prin crainici de 'nchinare.

Priviți ! sânt azi stăpânul întregului pământ.
Am dărâmat imperii și țări de putregai...
Și, ajutat de Duhul Celui Inalt și Sfânt,
Statornicind credința, le-am transformat în rai...

Cu cine vreți mânia să mi-o măsor de-acum ?
Satană, om și munte, onoruri și minciuni,
De mult s'au stins în beznă ca dârele de fum.
...Sânt Regele Voinței și Cneaz peste furtuni !

Miraj

In faeton de aur porni-vom iar la drum,
Cu visul drept merinde și dorul armăsar.
Străluminați de-un chiot și'nveșmântați în jar,
Ca fulgerul vom trece prin spații și prin fum.

Trecând pe lângă stele, le vom preface 'n scrum
In bezne scăpăra-vom al sângelui amnar
Și vom fura veciei incandescentul har,
Transfigurând năvala tristeților de-acum.

Hei ! unde ești, dorință ? In lături, soră moarte !
Cresc din nădejdi luceferi și zările ni-s scut !
De cremenea voinței durerile se-ascut !

Dă-mi mâna, frate munte ! porni-vom azi deparis,
Cu visul drept merinde și dorul armăsar,
Străluminați de-un chiot și'nveșmântați în jar...

Dacul

Eu m'am născut din strigăte barbare,
Călite'n vălvătae de bulboană.
Granitul mi-a fost spadă și icoană
In drumul lung spre crestele solare.

De m'au lovit stihii răbufnitoare,
Avântul crunt m'a transformat în stană:
Ca să nu simt nici junghiurile 'n rană,
Nici numărul stihiilor prea mare...

Flămând de zări și însetat de culmi,
Mi-am bătut joc de aspra 'ngenunchere:
Mi-s visurile codri deși de ulmi

In care-și fac doar vulturii culcuș.
Nădejdea mea 'ndulcește orice fiere
Și-mi luminează Marele Urcuș...

Duh nou

In Țara'n care'n unde cristaline
Se scaldă nebunatecul Prier,
Lumină nouă zumzăe sub cer
Și freamătă nădejdea de mai bine.

Altare mari de-agate și rubine
Iși moae fruntea 'n cântec și mister.
Trufașii munți de rătăciri ce pier,
Se frâng smeriți și 'nvață să se'nchine.

Din suferinți, cu glesne de erou,
Piramidal se'nalță Omul nou.
Iar în cuptorul viu al vitejiei,

In care-au ars goruni de crâncen veac,
Pentru flămândul stup romano-dac,
Se coace pâinea camaraderiei...

Spovedanie de rumân

In trudă grea, în viscol și'n soarele-arzător,
Imi scutur zilnic viața pe mica mea moșie.
Sudoarea frunții mele-i bogată apă vie
Care'ncolțește bobul rotund și roditor.

In brațele-mi vânjoase stă'ntreaga mea simbrie...
Mă dușmănesc cu vremea: o'njur și o ador.
Și mi se umflă pieptul când simt că în cuptor
Miroase pâinea caldă: eterna poezie...

In fiecare seară, pe câmpul liniștit,
Cum datina grăiește că au făcut străbunii,
Imi întăresc credința cu mierea rugăciunii.

De moarte nu mi-i teamă. Dar am s'o chem smerit
Când n'oi mai putea ține de coarne sdravăn plugul
Și când mi-oi ști în casa copiilor belșugul...

Spovedanie de rumâncă

Io nu cunosc hodina, nici vremurile grele.
Nu mă sfădesc cu nimeni, urăsc cicălitorii,
Și nici nu-mi plec urechea la ce spun bârfitorii,
Când scormonesc șușaua, despre cutare lele.

Mă scol cu noaptea'n creștet, naintea aurorii,
Când satul doarme încă subt cerul plin de stele.
Ațâț focul pe vatră cu câteva surcele
Și-s gata cu hiertura când cântă vestitorii.

Deștept din pat copiii și'n timp ce ei se spală
Și-și pregătesc ghiozdanul, să plece'n rând la școală,
Mulg repede văcuța, dau orz la pui și apă,

Leg câinele și porcul de câte-un par la pae,
Apoi, când totu-i gata, pornesc cu Niculae
La câmp, unde ne-așteaptă vre-o trei prăjini de sapă...

Cine

Cine, ca de niște falnici munți,
Ridicați în bezna trudei grele,
S'a izbit de visurile mele?
Ce 'ndrăsneț cu ochii vii și crunți

Sfarmă'n pumni ispitele rebele,
Suflete, de nu vrei să-l înfrunți?
Ce haiduc de ceruri și de frunți,
Mai viteaz ca dorurile mele,

Cu topor de viscol și văpae,
Indrăsnește drum prin stânci să tae,
Și, urcând al sorții meterez,

Râde de a vieții lungă cale ?
Cine ești ? Dă-mi mâna ! Te urmez !
— Sânt elanul tinereții tale...

Nou rapsod

Sânt cântărețul veacului de fer,
Ce sparge munți și știe să se'nchine.
Mântuitoare vifore sorine
Din versul meu se-adapă, ca din cer.

Lumina mea nu poate orișicine
S'o pipăie ca pe un giuvaer.
Aureolă, zâmbet de Prier,
Lumina mea sfințește mari destine.

In pas cu vremea nouă lupt și cânt
Pe harpe de dumnezeesc avânt.
Intrețin focul sacru-al izbăvirii

Și'nveșmântat in purpura simțirii,
Cuvântul meu, urmând o cale dreaptă,
Se'ncepe 'n vers și se sfârșește'n faptă...

Tinereţe

In cremene sculptatu-mi-am cuvântul
Despicător de bezne şi de ţeste.
Să'ntâmpin uraganele celeste,
La'ntrecere luatu-m'am cu vântul.

Şi'n inima — svâcnită ca o vestă
Menită să cutremure pământul —
Infiptu-mi-am năpraznic jurământul
De-a-mi răstigni destinul sus pe creste.

Ca, însetat de zările senine,
Când lumea de'ntuneric se va plânge,
Cu chiotul străbunilor din sânge

Să luminez cărările divine
Urmașilor cu Țara ca o pâine
Dospită azi în noi, răscoaptă mâine...

Voivodală

Eu sânt scăpărătoarea lumină a'nvierii
Ce-apar izbăvitoare în vremuri de bejenii.
Sânt fulgerul ce arde hidoasele vedenii
Și trăsnetul ce sparge lăcatele durerii.

Sânt vulturul dreptății cu aripi de milenii,
Născut din suferințe, călit în jarul vrerii
Și pogorît în lume pe murgul primăverii,
Să dau vieață nouă altarului poenii.

Cu pumnul meu de piatră despic a zării frunte!
Ce Goliat cutează privirea să-mi înfrunte?
Nu mă'nspăimântă câmpul prea neted ca hârtiea

Pe care-l calc și-l zgârii în orișice clipită.
Mă năpustesc spre piscuri, să le zdrobesc tăriea.
Și spintec uragane cu vreri de dinamită!

Ca să nu mă sfarme

Te slăvesc dorință, vrajă creiatoare,
Leagăn al Prudenții, Templu și Extaz.
Te iubesc, Nădejde străfulgerătoare,
Când mă'mbii cu piscuri drepte de topaz.

Vă îngrop în mine, crâncene jelanii,
Când cercați să treceți Buceagul tristeții,
Cu răstălmăcirea bibliilor, anii
Mi-i consum pe calea rostului vieții.

Aue văsduhul deșteptat de harfe...
Notele sânt limpezi picături de rouă.
Când pe munți aruncă soarele eșarfe,
Te ajut să freamăți, Primăvară nouă.

Or să vină, poate, vremuri de bejenii,
Răzmerițe crunte, trombe de scrâșniri,
Indoieli hidoase ca niște vedenii,
Incercând să-mi stingă focul din priviri?

Ca să nu mă sfarme pân'la urmă vântul
Desnădejdii aspre care-mi dă ocol,
Dârză piramidă îmi înnalț cuvântul
Și-i înfig pe creastă sufletul, simbol...

Excelsior

Din arcul dur al vrerii curbat ca resemnarea,
Sloboade frate astăzi săgețile silinții
In pieptul îndoielii ce-ți adumbrește zarea
Și urcă, vrej de flăcări, pe muntele dorinții.

Prin smârcul desnădejdii croiește-ți dârz cărarea !
Ispitei ce te'mbie cu zâmbetul credinții
Și milei ce-ți cerșește iertarea și uitarea,
Aruncă-le în față taifunul năzuinții.

Şi dacă vreodată urcuşul îţi va cere
Ca să săruţi obrazul trecutelor înfrângeri,
De vrei ca, prin păcate când treci, să nu mai sângeri,

Nu îndulci destinul cu a căinţei miere!
Cu trăsnetu'ndârjirii izbeşte în ocară
Strigând: numai odată în viaţa-i primăvară!

Plecarea în cruciadă

Nechează roibul. Scapără copita.
In zare Prutu-l cheamă clocotind.
Copiii îl privesc geloși, cu jind,
Și nerăbdarea-l bate cu clipita.

In vreme ce-l sărută lung iubita,
Trec pe deasupra „Stukas-uri" vuind.
Privirile deodată i se-aprind
De fapte mari. Momentul azi sosit-a

Să lupte pentru-a Țării libertate.
De fericire-i cântă inima.
Se-aruncă 'n șea cu'n chiot: — Hi, fârtate!

Și dintr'un salt e'n Basarabiea.
Trei tunuri mari, ieșind din cazemate,
In cinstea lui, slobod câte-o ghiulea...

V e g h e

Se împlinește azi o săptămână
De când trecut-am vajnic peste Prut.
Pe umeri port un glorios trecut
Și'n piept ne'nvinsa inimă română.

Cu sufletul viforniță și scut
Și pușca mitralieră într'o mână,
Stau gata să zdrobesc orice păgână
Ghiulea de tun ori glonte nevăzut.

Când uragan mi-i iureşul acum,
Ce munte ar putea să-mi stea în drum ?
Privirile-mi de cremene moldavă

Se'nfig în inamic ca un piron !
Mi-i sete crunt de moarte şi de slavă
Şi foame mi-i de-un gât de scorpion !

Pregătire

Vreau să mă scald mai repede în scrumul
Barajului ! Imi place 'nvâlvorarea
Atacului ce risipește fumul
Visărilor... Mă arde nerăbdarea...

Prepelicar isteț, adulmec zarea
Și ochiul — inginer — măsoară drumul.
Urechile cerșesc „Inaintarea",
Iar sângele svâcnește ca „dum-dum"-ul...

Lângă Vişan se sparg nişte grenade...
Dar el se'ncruntă: — Ia vezi, camarade,
De ce nu-i gata ? Ce face „P. C.-ul" ?

Să'nceapă mitralierele şi tunul
Să cânte până trecem defileul !
Mi-i grabă ! Vreau să joc pe-„o sută unul..."

Debușarea

E ora haș ! — Băieți, în lături dorul !
Pentru Hristos și Țară, înainte !
Spre fericirea gliei noastre sfinte,
Să 'nfigem sus pe creastă tricolorul.

Ca fulgerul să treacă 'ntâi prin norul
De praf și bombe, State și Melinte.
Ajută-ne, Cucernice Părinte,
Să curățim de jivine ogorul !

Incă un salt ! Spre dreapta, Răducane !
Ce ? Ești rănit ? Pansează-l tu Vișane.
Ha-ha ! Priviți : au și 'nceput să fugă

Mai repede — nazat — decât o schijă...
Ținteşte-l, Stane, p'ăl înalt cu glugă,
Că d'ăia cinci din dreapta am eu grijă...

Sensibilitate

O mână s'a certat cu un obuz
Și, nemaivrând să stea înfiptă'n cot,
Se dă de-a berbeleacu peste tot
Sectorul plin cu morți și cucuruz.

Ochiul, zărind-o, se holbează, hâd.
Iar gura, gâdilată de-o șrapnea,
Roșindu-se, o roagă : — Draga mea,
Astâmpără-te, că mă faci să râd !

Cântați poeți

Răsună buciumele'n văi
Și bolta Țării, iată : se'nsenină.
Aprindeți torțele flăcăi :
Intrării 'n veac îi trebue lumină.

Aprindeți torțele flăcăi :
Ni-i sete de eternitate.
Cu inimile vâlvătăi,
Cântați poeți sublima Libertate.

E țăndări astăzi jugul greu
Și lanțurile toate-s sfărâmate.
Ni-i sufletul un curcubeu:
Cântați poeți a Țării Libertate.

E țăndări astăzi jugul greu!
Cântați poeți: e ceasul tuturora.
„Onoare Ție, Neam al meu;
Din jertfa ta răsare aurora."

Cântați poeți, cântați mereu
A noastră'n veci năvalnică trăire.
„Onoare Ție, Neam al meu:
Gigantic foc pășind spre mântuire".

Răsună buciumele'n văi
Și bolta Țării, iată: se'nsenină.
Aprindeți torțele flăcăi:
Intrării'n veac îi trebue lumină.

Incordare

Stăm pe malul lacului Cujalnic,
Așteptând semnalul de plecare.
Inima svâcnește'n piept năvalnic
Ustură privirea de'ncordare.

Fiecare clipă care trece
Ca un junghiu în carne ni se'nfige.
Moartea e aproape, hâdă, rece,
Și sub țeastă creerul ne frige.

Care dintre noi va să ajungă
Pe Ceahlăul orei viitoare ?
Croncăne un clopot într'o dungă ?
Ori nădejdea țipă după soare ?

Du-te, mamă ! Lasă-ne, nevastă !
Hai, copii, plecați și voi acasă !
Nu vă fie teamă de năpastă :
Cu noi moartea nu e prea câinoasă...

Dumnezeu ne vede și El știe
Cât este de sfântă lupta noastră.
Și-o cunoaște 'ntreaga veșnicie,
Că i-a spus-o Dunărea albastră.

Sub arcada noilor avânturi
Fluturăm stindard de libertate.
Nu ne este foame de pământuri,
Dar ni-i sete cruntă de dreptate.

Bubuiți năprasnice ghiulele !
Simfonia voastră ne încântă !
Haide ! Haide, hoardelor mișele,
Pregătiți-vă acum de trântă !

Toamnă pe front

Vântul toamnei sfâșie mantia
Câmpului sfrijit de rod și grijî.
Nu mai cântă'n zare ciocârlia
Iar văzduhul geme frânt de schiji.

Un cocor stingher, pierdut de ceată,
Țipă ca un dor uitat sub bolți.
Dintr'un nor de picură-și arată
Soarele, nervos, imenșii colți.

Regimentul stă în apărare
După zece zile de atac.
Se strecoară tihna în picioare
Și în piepturi fumul de tabac.

Caporalul Vifor, fără vise,
Doarme-acum, strângând în pumn un plic.
Pleoapele-i sunt încă 'ntredeschise,
Ca să vadă ce-i la inamic.

S'a cutremurat din nou pământul,
Ori s'a prăvălit vre-un titan ?
Nu-i nimic ! — îl liniștește vântul —
A venit un „brandt" dela Ivan...

Noapte pe front

Târându-și trena neagră, nesfârșită,
Sosește noaptea clămpănind pe drice,
Poziția, de-o oră cucerită,
Miroase crunt a stârvuri bolșevice.

Pe orizontul cu sclipiri de smoală
Trei umbre lungi cu căști se profilează.
Dinspre Colhoz răsună o rafală
De-automată, care priveghează.

Fără dorinți, o viață oarecare
Se prăbușește undeva prin bozii.
De s'ar aprinde gândurile'n zare,
Ar bubui ca niște vii explozii.

Curând-curând, când pacea ca o cange
Se 'nfige în truditele pleoape,
Vin albe stele mari pe picioroange
Din negrul nopții sânge să se-adape...

Răvaş tătuţului meu pe front

Mai întâi de toate, îţi trimit, tătuţă,
Multă sănătate de la mămiţica.
Iară dela mine şi dela Fănuţă
Sărutări de mână lungi cât ziulica.

Am primit aseară scumpa ta scrisoare
Şi-am citit-o io chiar, ştii, cu voce tare!
Văzând cât de straşnic te baţi la hotare,
Ne-ai făcut, tătuţă, bucurie mare.

Mămițica însă, dup'a mea citire,
A plecat cu plicul în odaea mare.
Și a plâns sărmana până'n amurgire,
Sărutând scrisoarea de dorul matale...

Ce să-i faci, tătuță! S'o iertăm că plânge!
Dânsa e femee: o'neacă amarul.
Nu-i ca noi bărbații! La noi scris e'n sânge:
Să nu plângi când tata apără hotarul!)

Ne întrebi: porumbul cel dn „broscărie"
Dacă a 'ncolțit și dacă-i bun de sapă?
Intrebarea asta este prea târzie:
Porumbu-i cât a lui nea Iordache iapă...

Grâul se va coace într'o săptămână.
Deaceea, astăzi, io și cu mămița,
Am vândut vre-o zece ocale de lână
Și-am tocmit cinci oameni buni dela Gherghița

Să ne taie iuite grâul și să-l care
Până'n bătătură. Să n'ai nici-o teamă
Dinspre partea asta. Sânt destul de mare
Incât despre toate bine să-mi dau seamă...

Vitele sânt grase și-au din plin mâncare.
Io, tătuță dragă, îngrijesc de ele,
Mult de tot, așa cum știi numai matale
Și sfârșesc temeinic orice treburi grele.

După cum, tălică, de trei luni de zile,
Crunt te lupți cu rușii, să salvezi moșiea,
Tot așa acasă și io cu'ndârjire
Și fără hodină, îmi fac datoriea.

Vreau, când te-oi intoarce din focul cel mare
Și-oi vedea frumoasă ce-i gospodăriea,
Să-mi strângi bărbătește mâna; apoi tare
Să strigăm cu toții: Trăiască Româniea!

Terminând scrisoarea, te sărut cu dor,
Al matale falnic băiet,

NICUȘOR.

Veac nou

In Țara de primejdii răvășită,
Solemn ca un destin ce se'mplinește,
Se 'nalță Veacul, drept, împărătește,
Din vrere de viteaz, neistovită.

Un tulnic peste munți binevestește
Tăria lui în veci nebiruită:
Orice furtună oarbă, cătrănită,
In fața lui de Sfinx, încremenește.

Moşiile, muşcate de haine
Vifornițe, azi vin să i se'nchine,
Că le-a scăpat din ghiare de dihănii.

Iar lanțurile crude ce, odată,
L-au sfâșieat în bezna blestemată
Iertare-i cer și 'ntr'una-i bat mătănii...

Progres apocaliptic

Pe patul hâd al desnădejdii crunte,
In mantiea durerii 'nfășurate,
Zac visurile lumii'nsângerate,
Ca mii de vulturi fulgerați pe munte.

Cu colți tăioși de fiare'nfometate,
Căscând genuni adânci și fără punte,
Ispitele, cu iadu'ntreg în frunte,
Rup stelele în urlete turbate.

Apocalipsu'n strae zdrențuite,
Scuipând catran și scorpii ofticoase
Pe piscurile inimii'nsorite.

Iși scutură păduchii dezbinării.
Și'n scârțâitul crâncen al uitării
Progresul se ridică dintre oase...

Am stat de vorbă patru luni cu moartea

Am stat de vorbă patru luni cu moartea,
De la Ungheni și pân'la neagra Mare.
Am stat de vorbă patru luni cu moartea,
Ca două săbii veșnic în vâltoare.

Am stat de vorbă patru luni cu moartea,
Prin gloanțe ziua, noaptea prin ghiulele.
Am stat de vorbă patru luni cu moartea,
Lângă ciosvârți de oameni, puști și stele.

Am stat de vorbă patru luni cu moartea,
Intre un ochi sticlos și-o mână slută.
Am stat de vorbă patru luni cu moartea,
La un chiolhan cu sânge și cucută.

Am stat de vorbă patru luni cu moartea
Și ne'mbătam, adulmecând vânatul.
Am stat de vorbă patru luni cu moartea,
Și chiuiam când îi simțeam oftatul.

Am stat de vorbă patru luni cu moartea,
Și se'negrea când n'o luam în seamă.
Am stat de vorbă patru luni cu moartea,
Și croncănea, văzând că nu mi-i teamă.

Am stat de vorbă patru luni cu moartea,
Râzând mereu de furiile-i slabe.
Am stat de vorbă patru luni cu moartea,
Simțind sub tâmple pulsuri basarabe.

Am stat de vorbă patru luni cu moartea,
Și mă'ntreba, de ce o pun pe fugă?
Am stat de vorbă patru luni cu moartea,
Ca să-i arăt că nu sunt neam de slugă.

Am stat de vorbă patru luni cu moartea,
Că Dumnezeu știea că am o Țară.
Am stat de vorbă patru luni cu moartea,
Ca să sfințesc o Viață milenară...

Românul

Privește-l, zare, 'nchină-i-te, munte !
Incandescentă sete de mai bine
Și'nvingător de crâncene jivine,
Oricând stă gata iadul să înfrunte !

Infipt gigantic între patru vânturi
— A binelui eternă'ntruchipare —
El ține piept cu dârză'nverșunare
Flămânzilor de lanțuri și pământuri.

N-ul înfioar'al dușmanului răcnet
Ieșit din gușa plină ca un ulger.
Privirea-i cruntă taie ca un fulger,
Iar vorba răbufnește ca un trăsnet!

E foarte bun cu Dunărea bătrână.
In Țara lui când vin precum o brâncă
Se sparg de el streinii ca de-o stâncă:
E sabie în inimă păgână!

Privește-l, munte, 'nchină-i-te, zare!
In el trăesc străbunii ca tufanii,
Eroii ne'nfricați, daco-romanii,
Și Dumnezeu, prin el, e veșnic mare...

Intoarcere din cruciadă

Ușoară-i clipa'ntoarcerii spre casă
Și câte flori i-aruncă munții'n cale !
Pe umerii strălucitori de zale
Nici aerul acum nu-l mai apasă...

Strunește roibul aprig în zăbale
Și cu privirea vie, luminoasă,
Imbrățișează Patria mănoasă :
Zidire nouă-a vitejiei sale.

Scrâșnește apoi înspre Maramureș
Și îl cuprinde iar un dor de iureș...
In fața lui se pleacă Veac și Țară

Și ultimele resturi de cucută...
Eternitatea fruntea îi sărută
Și zarea în azur îl înfășoară...

DESTIN

P r o l o g

Nu cobor din cine știe ce mărimi,
Ca să-mi fie teamă să'ntind mâna besnei.
Dar fiindu-mi sete cruntă de'nălțimi,
Să zdrobesc un munte, pentru mine lesne-i.

M'am născut din vraja unui bob de grâu
Incolțit în brazdă, lângă oase sfinte.
La plecarea'n luptă, m'a'nvățat un râu
Să-mi bat joc de vifor și să merg 'nainte.

C r e z

Spre izbânzi eterne când ne indreptăm
Gândurile albe, vrerea viforoasă,
Dela nimeni sprijin nu mai așteptăm :
Anii și armura nu ne mai apasă.

Slovele cioplite cu-a răbdării daltă,
Nici o ghiară neagră nu le poate frânge.
Și străbate vremea, sue creasta'naltă
Ce e scris cu viscol, zbucium greu și sânge.

Plângând vieți trecute, iubiri și înfrângeri,
Ne-afundăm în besnă ca'ntr'un sloi de ghiață.
Auzind pe-aproape fâlfâiri de îngeri,
Ne-agățăm de clipă ca de-un fir de ață.

Lacrima sfințește rana și-o închide,
Nu strivește însă viermele ce-o roade
Zâmbetul învie fețele livide
Și'ntărâtă cnejii plecați în balade.

Sbucium

Lacrimile calde prind aripi când curg
Pentru biruinţe nemaiîntâlnite.
Cine-a spus că pâcla vine în amurg,
Să'nfăşoare taina inimei rănite ?

Soarele când intră'n hruba unui nor,
Vraja lui mai cântă în privirea noastră.
Nicio desnădejde — ţipăt de prigor —
Nu ucide floarea albă din fereastră.

Ploaia și zăpada, rece sânt surori:
Plânsul veștejește, scrâșnetul învie.
Răsăritu-apare'n baie de-aurori,
Vrerea se trezește'n inimă pustie.

Dorurile aprigi înspumează ape
Și'ntărâtă visul ademenitor.
Leul din capcană, caută să scape
Numai cu un urlet înspăimântător.

Spada ruginește odihnind în teacă.
Primăvara-i tristă fără mânji și sturzi.
Și nici o furtună nu-i frumoasă, dacă
Nu se-aud pe creste pocnete de durzi.

Sângerăm zadarnic după fericire,
In extazul luptei bând mereu pelin?
Dar avem în față, pentru izbăvire,
Clipa care trece și-altele ce vin...

Altceva

Când lumina ţipă undeva pe-aproape,
Arcuim nădejdea spre o nouă zare.
Gândul mai vâsleşte'n ale vremii ape
Şi visăm, prieteni, altă 'nfăţişare.

Urîm învrăjbirea, nu ne place pisma:
Dar vrem să se schimbe drumul şi zidirea.
Smulgem de sub grindă busuiocul, isma:
Inima trăeşte prea cu amintirea.

Dudul din grădină, mușcata din glastră,
Ustură privirea și rănesc dorința.
Deasupra casei bolta-i prea albastră:
Chemăm vijelia, asmuțim voința.

Pentru cei de mâine, scriem o poveste...
Ne izbește'n frunte pumnu'ncrâncenării ?
Ne așteaptă corbii ascunși după creste ?
Nu vrem să cunoaștem cariul renunțării.

Când lumina țipă undeva pe-aproape,
Arcuim nădejdea spre o nouă zare.
Gândul mai vâslește'n ale vremii ape
Și visăm, prieteni, altă 'nfățișare.

D e s t i n

Dimineața albă când zâmbind apare,
Te ridici din jarul patimilor oarbe.
Nalți o rugăciune'n răsărit de soare
Murmurând : păcatul încă nu mă soarbe...

Brațul când n'atârnă zdreanță de silință,
In al zilei ager strigăt de pandur,
Nu mai simți cum anii-ți vin ca o velință :
Chiui răzmeriță și pornești vultur !

Drumul se deschide conturat de planuri...
Ce greu ți se pare orice început!
Zarea se topește'n viscol de elanuri
Când de-a vrerii piatră mușchii se ascut.

Iu-hu-hu! pe șesuri... Iuhu-hu! pe dealuri...
Sufletul deschide lacătele muncii;
Sângele răscoace repezi idealuri
Pentru'nfometata gură a Poruncii...

II

Mersu-ar vrea să stee lângă un izvor
Limpede ca roua și umbrit de ierbi.
Dar te cheamă'n zare — dor răbufnitor —
Stâncile călcate de vulturi și cerbi.

Când te'mbie clipa cu limanuri mici,
Zdrobești sub dorințe orice lanțuri tari.
Și nu vezi cum zboruri vii de rândunici
Cad ca niște pietre'n vifore prea mari...

Poţi pleca privirea, sângele oprind ?
Soarele surâde cald şi năzdrăvan.
Sufletu-l priveşte copleşit, cu jind,
Inima aruncă lavă de vulcan...

Leapădă armura: drumul e prea greu!
Sângerează vrerea ? Cerul s'a'negrit ?
Visul tae bolta — palid curcubeu —
Trupul, biet, se zbate încă sub Zenit...

III

Se izbesc de tine clipele flămânde...
Dar ce mână poate să te dea pieirii
Când, arici, te aperi de-ale vremii pânde
Cu înveninații ghimpi ai răzvrătirii ?

Nu e încă rânjet să te înspăimânte !
Din cuptorul cărnii, sângele-ți fierbinte
Va vui năprasnic cu puteri ne'nfrânte
Peste munți de vaet: iu-hu-hu ! nainte !

Semizeu ! Ce jocuri de lumini sorine,
Când sub bolţi de patimi visul tău de ulm e...
Desnădejdi, zadarnic, în gingii canine,
Vor veni să spargă dorul tău de culme.

Totuşi, către seară, lutul se va frânge
Cum s'a frânt pe Cruce altădat' al Lui...
Iu-hu-hu ! spre cerul înroşit de sânge,
Sufletul şi dorul vor porni hai-hui...

Luminiță pură

Luminiță pură, Luminiță sfântă,
Spune-ne odată, unde te ascunzi?
Vraja ta senină, oare, unde cântă?
Pe unde se plimbă ochii tăi rotunzi?

Raza ta subțire ca o jurubiță,
Câtă vreme sborul ni-l va încălzi?
Spune, câtă vreme, pură Luminiță,
Căutându-ți cuibul, vom mai rătăci?

Noi murim de voe'n orișice tortură,
Numai pentru tine și cu tine'n gând.
Oare'n viața asta, Luminiță pură,
Doar în visul nostru vei fi existând?

Eu, robul și stăpânul meu

I

Cu destinul astăzi m'am învoit
Să nu-l mai caut, să nu mă mai caute.
M'am săturat de Nimic răvășit
Ca de niște mult prea lăudate flaute.

Incerc ceva nou. Un alt cutreer.
Alt drum. Fără călăuză. Fără lună.
Grâul trudei să-l strâng și să-l treer
Eu. Tovărășia e vrajbă, furtună...

II

La porțile Minunii n'am să bat
După ajutorare, după povețe.
Pretutindeni, singur am să răzbat,
Și unde n'oi ști, Nevoia o să mă'nvețe.

Pe marea secerătoare de vieți
— De ce s'or fi pierzând unii când o întâlnesc ?
Zâmbind când va ieși dintre scaieți,
Am să-i spun că mă plictisește și-am s'o plesnesc !

III

...Sânt ca la început de carieră...
Tânăr, îndrăsneț. Robul și stăpânul meu.
Gata să zdrobesc orice barieră,
Să fiu pentru mine ceeace nu-s : Dumnezeu !

Ha ! în fiecare dimineață
Mă voi retrage'n suflet, ca 'ntr'o grădină.
Și când n'am să-l pot vedea la față,
Eu — Zeul — striga-voi : „Să fie lumină !"'

Cântărețul anonim

Intre patru colțuri de lume
Trăiesc și mă zbat fără nume.
Mă scutur în feluri și chipuri
Ca'n vânturi bogate nisipuri.

Să nu mă încaiere vulgul,
Prin bezne, trec lezne, ca fulgul.
Când crâncen ispitele latră,
Stau drept, neclintit, ca de piatră.

In fund de cunoașteri și geamăt,
M'ajut cu tăcerea să freamăt.
Și, fără o culme vrăjmașă,
Destinul meu doarme în fașă.

Aleanul meu — strop pe hârtie —
Il sug și-l sugrum pe vecie.
Pe clapele inimii line
Eu cânt pentru mii de destine...

Zădărnicie

Potecile noastre sânt lungi și subțiri
Cum cheile bolții strâmbate'n gândiri...
Parcurgem cu ele livezile'n treacăt
Și n'ajungem încă la Marele Lacăt.

Jinduim, alergăm după slăvi și lumini,
Sorbind din mocirle, călcând peste crini.
Sdrobim sub călcâie grădini de emai
Să prindem în goană alt petec de rai.

Un mugur ne cheamă. Cireșii ne vor.
Noi mergem 'nainte și mersul ni-l sbor.
Ispită de vifor ne'ndeamnă la drum
Și drumul se pierde în grote de fum.

Spre seară, în beznă, ne-alunecă spada.
Obrintește privirea. Se cerne zăpada.
Se-ascunde cărarea. Pe unde pornim ?
Am vrea să ne'ntoarcem. De unde venim ?

Sfinţire

Cugetele, păsări călătoare
— Primăvara când va asfinţi —
Singure, tăcute, străvezii,
   Se vor pierde'n căutări stelare.

S'or usca nădejdile'n ogoare,
Dar brumate bucurii târzii,
S'or aşterne peste ani pustii
Cum pe ape zâmbete lunare.

Dorul, obosit de căutări,
Se va răstigni în renunțări.
Că, în timp, va'ntârzia întreagă,

O 'mpăcare ce ne va sfinți.
Lângă-o viață rece și beteagă
Alte primăveri s'or zbengui...

E l e g i e

Din nou iată-mă singur 'n aceeaş grea tristeţe
In care m'aruncase o nevăzută mână
Cândva: ciutură nouă căzută în fântână
Şi'n veci necăutată de-o albă tinereţe.

Din nou iată-mă singur cu clipa iar stăpână
Pe-a vieţii mele navă, pe visele-mi răsleţe.
Mă latră iar lumina, în loc să mă răsfeţe,
Şi gâlgâie durerea ca sângele în vână.

Cine cunoaște, oare, divina renunțare,
Eroicele zbateri, tardivele căințe,
Ce dau un senz trăirii și-un brânci spre disperare?

Amară-i pâinea zării, când culmile-s abrupte...
Dar paltinul nădejdii, cu ramurile rupte,
Stă încă'n lutul reavăn al marilor dorințe...

J e r t f ă

Pe catifeaua nopții de cărbune
Cu tibișir de liniște voi scrie,
Pentru iubirea noastră prea târzie,
O caldă — ca o vatră — rugăciune.

Și'n toamna care va veni pustie,
Când vom șopti-o tainic împreună,
In jarul coborât atunci din lună,
Să aruncăm iubirea noastră vie.

Cenușa ei, în urna amintirii
S'o strângem apoi liniștiți, cu grijă:
Să n'o ajungă, jos încă, vre-o schijă

De crivăț ori de fulger al pieirii.
Iar când va fi să mergem mai departe,
Cu urna'n brațe să pășim în moarte...

I a r n ă

Ce albă năframă, subt albe ferești!
Convoiuri de fluturi subt cer de hermină,
Pe ramuri de suflet: heruvi de lumină,
Pe vatra uitării: doar triste povești.

Nici urmă de cântec în sfânta grădină.
Stai singur în clipă. Cu cine vorbești?
Dorule-dragule, ce zări răscolești?
Ce crudă ispită te mușcă haină?

Tăcerea-i ca ghiața. Te ustură gerul?
Spre care răscruce privirea-ți îndrepți?
Nădejdea e rece și tare ca fierul.

Ah! dorul, de doruri prea mari se'nvenină!
Dorule-dragule, de ce mai aștepți?
Stai singur în clipă și clipa-i streină...

Singurătate

De prea multe frunze svârlite de vânt,
Sângerează lacul, fâșâie cărarea.
Parcul te primește ca un trist mormânt,
Banca de-astă vară-și mângâie uitarea.

Unde e Zefirul, prințul zorilor,
Ce-aducea pe aripi zâmbetul, seninul ?
Unde e surâsul micșunelelor ?
Unde sunt : zambila, crisantema, crinul ?

Uite-aici, pe piatra asta-ai stat cu ea
Intr'o dimineață caldă, parfumată.
Și-ați vorbit de lume, de un vis, de-o stea
Care nu apune — spuneați — niciodată...

Te-a'ntrebat aleea ce vrei, cine ești?
Lăcrimezi? Lumina poate e prea tare...
Calcă'ncet pe frunze, 'ncet, să nu strivești
Umbra celei duse undeva în zare..

N i n g e

Ninge lin. Omătul crește zi cu zi.
Crestele se'mbracă'n straie argintii.
Vulturii și șoimii, nesătui de drum,
Suie'n zări ca niște pale mari de fum...

Și în timp ce dorul, văduvit de cer,
Cade lângă poarta negrului mister,
Ninge alb și rece, ninge liniștit
Peste visul nostru încă ne'mplinit...

E p i l o g

Aripile negre fâlfâie aproape:
Dacă vrei să vină, taci, nu le striga!
Somnul se așează singur pe pleoape,
Strigătul alungă vraja, liniștea...

Te-ai uitat în urmă? Câți munți ai răpus?
Cum? Ești tot pe trepte? Lumina-i tot sus?
Croncăne amurgul, suflete pustiu...
Hai şi noi să mergem, poate e târziu...

CUPRINSUL:

CNEAZ PESTE FURTUNI

DESTIN

DE ACELAŞI AUTOR:

Boema — poeme colecția „Sbucium", 1938.
Epigrame — colecția „Gânduri și rânduri", 1938.
Epigrame — 1941
Poante bachice — 1941
Cneaz peste furtuni — versuri — 1942.

IN MANUSCRIS:

Destin versuri.
Sbucium — versuri.
Puncte de asemănare, poeme.
Epigrame.
Invierea, dramă în 3 acte și 7 tablouri.
Conștiința, studiu dramatic într'un act.
Conu Petrache, nuvele și schițe.

Prețul lei 80.—

TIPOGRAFIA ZIARULUI „UNIVERSUL", STR. BREZOIANU 23—25